

Niloufar Chaharmahali¹,
Abass Akhavan Sepahi^{1*},
Mohammad Reza Awwadi²

1. Department of Microbiology,
School of Biology Sciences,
North Tehran Branch, Islamic
Azad University, Tehran, Iran
2. Department of
Nanotechnology,
Pharmaceutical Sciences
Branch, Islamic Azad
University, Tehran, Iran

Comparison of the Native *Bacillus subtilis* and *Bacillus Megaterium* Strains Isolated from Soil in Production of Riboflavin

Received: 25 Jun. 2016 ; Accepted: 1 Jul. 2017

Abstract

Background and Objectives: Vitamin B2 (riboflavin) is a water-soluble vitamin and yellow. The aim of this study is to identify strains of *Bacillus* isolated from soil do with the ability to produce riboflavin by PCR.

Materials and Methods: Soil samples was mild randomly during 2 consecutive days the air. Sampling was performed of areas far from the sun and from 3 to 10 cm soil depth. The genus *Bacillus* were identified to species level using standard methods. Also isolates were approved identified using the PCR method. To study the riboflavin production of synthetic culture media were used and HPLC techniques.

Result: PCR using gene 16SrRNA test results showed that 32 strains obtained from a strain of *Bacillus subtilis* and 10 were 2 strain of *Bacillus megaterium*. The isolated strains of *Bacillus megaterium* PTCC 1250 with standard strains were positive of riboflavin production in synthetic medium and HPLC.

Conclusions: *Bacillus subtilis* bacteria living in the soil among the most important role in the production of riboflavin and riboflavin-producing strains to confirm the use of molecular methods is necessary.

Keywords: *Bacillus* species, Riboflavin, 16SrRNA

***Corresponding Author:**
Department of Microbiology, School
of Biology Sciences, NorthTehran
Branch, Islamic Azad University,
Tehran

Tel: 0912-1547166
E-mail: Akhavansepahy@gmail.com

مقایسه سویه‌های بومی باسیلوس سوبتیلیس و باسیلوس مگاتریوم جداسده از خاک در تولید ویتامین ریبوفلاوین

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۴/۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۴/۱۰

چکیده

زمینه و هدف: ویتامین B₂ (ربوفلاوین) یک ویتامین زردرنگ و محلول در آب می‌باشد. هدف از انجام این مطالعه شناسایی سویه‌های باسیلوس جداسده از خاک با توانایی در تولید ریبوفلاوین با روش PCR می‌باشد.

روش بررسی: نمونه‌برداری از خاک به صورت تصادفی طی ۲ روز متمادی در هوایی معتدل صورت گرفت. نمونه‌برداری از مناطق دور از آفتاب و از عمق ۳ تا ۱۰ سانتی‌متری سطح خاک انجام شد. سپس جنس باسیلوس با استفاده از روش‌های استاندارد تا سطح گونه شناسایی شدند. همچنین ایزوله‌های شناسایی شده با استفاده از روش مولکولی PCR مورد تائید قرار گرفتند. جهت بررسی تولید ریبوفلاوین از محیط کشت سنتیک و تکنیک HPLC استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج آزمون PCR با استفاده از ژن 16S rRNA نشان داد که از مجموع ۳۲ سویه به دست آمده تعداد ۱۰ سویه باسیلوس سوبتیلیس و ۲ سویه باسیلوس مگاتریوم بودند. این سویه‌های جداسازی شده به همراه سویه استاندارد باسیلوس مگاتریوم PTCC 1250 از نظر تولید ریبوفلاوین در محیط کشت سنتیک و HPLC مثبت بودند.

نتیجه‌گیری: در میان باکتری‌های ساکن خاک باسیلوس سوبتیلیس بیشترین نقش را در میزان تولید ریبوفلاوین داشته و به منظور تائید سویه‌های تولیدکننده ریبوفلاوین استفاده از روش مولکولی ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: گونه‌های باسیلوس، ریبوفلاوین، 16S rRNA

نیلوفر چهارمحالی^۱، عباس اخوان
سپهی^{۲*}، محمد رضا عوادی^۲

^۱دانشآموخته کارشناسی ارشد، گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، ایران
^۲دانشیار، گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران
استادیار، گروه نانوتکنولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم دارویی، تهران، ایران

*نویسنده مسئول:

گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران

۰۹۱۲-۱۵۴۷۱۶۶
E-mail: Akhavansepahy@gmail.com

مقدمه

می‌کنند، استفاده می‌شود.^{۱۰} جنس باسیلوس شامل باکتری‌های است میله‌ای، هوازی و گرم مثبت. بسیاری از اعضای این جنس به صورت ساپروفیت در خاک، آب، هوا و سبزی‌ها دیده می‌شوند و از میکروارگانیسم‌های تولیدکننده ویتامین B2 (ریبوфلاوین) هستند. بهترین منابع ریبوфلاوین شامل مخمر آب جو، بادام، گوشت، غلات، سبوس گندم، قارچ، سویا، شیر و اسفناج می‌باشد. ریبوفلاوین در اثر نور و قلیاً نظیر جوش شیرین از بین می‌رود. برای حفظ محتوای ریبوفلاوین غذاها بایستی آن‌ها را دور از نور قرار داد ریبوفلاوین عمدتاً به سیله آسکومیست‌های رشته‌ای تولید می‌شوند و این قارچ‌ها تولیدکننده انبیو هستند.^{۱۱} هدف از انجام این مطالعه شناسایی سویه‌های باسیلوس جدادشده از خاک با تکیه بر توانایی آن‌ها در تولید ریبوفلاوین به کمک روش PCR می‌باشد.

روش بررسی

در این مطالعه توصیفی - مقطعی مقدار ۲۰۰ گرم خاک از عمق ۱۰ سانتی‌متری به طور تصادفی و در مجموع تعداد ۱۰۰ نمونه خاک از مناطق مختلف شهر تهران شامل پارک‌های جنگلی چیتگر، لاله، ملت و پردیسان و از مکان‌های پلاستیکی جمع‌آوری گردید. سپس بر استریل درون کیسه‌های پلاستیکی جمع‌آوری گردید. سپس بر اساس پروتوكل تأثید شده توسط WHO، ۵ گرم از خاک را در فویل آلمینیوم در ۸۰ درجه سلسیوس به مدت ۵ ساعت در آون خشک گرمانه گذاری نمودیم. سپس به ۱ گرم از نمونه خاک ۱۰ میلی‌لیتر سرم نمکی (W/V85%) اضافه نموده و ورتكس شد. ۱ میلی‌لیتر از این محلول در ۸۰ درجه سلسیوس به مدت ۱۲ دقیقه گرمانه گذاری و سپس ۵ دقیقه بر روی يخ قرار داده و رقت‌های ۱۰^{-۳} تا ۱۰^{-۳} از آن تهیه و ۰/۱ از هر نمونه به روش پورپلیت و بر روی محیط لوریا آگار (شرکت مرک کشور آلمان) کشت داده و بعد از ۲۴ ساعت گرمانه گذاری در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، کلنی‌های مشکوک به باسیلوس جدامازی و ایزوله‌ها از نظر تست بیوشیمیایی و میکروبیولوژی نظری از رنگ‌آمیزی گرم و اسپور (مالاشیت گرین)، کاتالاز، نشاسته، مانیتول، کازئین، اوره آز، سیترات، MRVP و ژلاتیناز استفاده شد. باسیلوس مگاتریوم PTCC ۱۲۵۰ تهیه شده از سازمان علمی و پژوهشی صنعتی ایران، به عنوان

ویتامین‌ها گروهی از مواد شیمیایی هستند که فرایندهای فیزیولوژیک را کنترل کرده و بر روی آن‌ها تأثیرگذارند، ضمن اینکه برای متابولیسم و رشد حیوانات به ویژه پستانداران ضروری می‌باشند.^{۱۲} اساساً ویتامین‌ها بر اساس حلالیت به دو گروه ویتامین‌های محلول در چربی (A, D, E K) و ویتامین‌های محلول در آب شامل B₁₂ (سیانوکوبالامین)، B₆ (اسید فولیک)، B₇ (بیوتین)، B₈ (بیرونکسین)، B₉ (پاتوتیک اسید)، B₂ (نیاسین)، (ریبوفلاوین)، B₁ (تیامین) و C (اسید آسکوربیک) می‌باشند.^{۱۳} ریبوفلاوین با فرمول شیمیایی C₁₇H₂₀N₄O₆ و نام ۷۰۸۰ دی متیل ۱۰-(دی- ریبوز-۲-و۳-و۴-و۵ تراهیدروکسی فنیل)-ایزو-آلکسازین، زردرنگ و با حلایت پایین در آب شناخته می‌شود.^{۱۴} این ویتامین به سیله میکروارگانیسم‌ها سنتز می‌شود ولی مهره‌داران توانایی سنتز این ویتامین را ندارند.^{۱۵} ریبوفلاوین جزء اصلی کوآنزیم های فلاوین مونونوکلئوتید (FMN) و فلاوین آدنین دی نوکلئوتید (FAD) می‌باشد. هر دو کوآنزیم واکنش‌های اکسیداسیون- احیاء غیر آنزیمی از طریق ناقل دهیدروژنه کننده درگیر در سیستم تولید ATP را کاتالیز می‌کنند، بنابراین ریبوفلاوین برای متابولیسم سلولی و تنفس ضروری است.^{۱۶} هایپرپلی رویینمی نوزادی یا زردی ، سردردهای میگرنی، مشکلات پوستی از قبیل آکنه مخصوصاً آکنه روزاسه، ورم پوست، اگزما، و زخم‌ها با مصرف مکمل‌های ریبوفلاوین بهبود می‌باید.^{۱۷} ریبوفلاوین با کمک روش‌های اسپکتروفتومتری با UV در طول موج ۴۴۵ نانومتر^{۱۸} ، اسپکتروفتومتری فلورسانس با طول موج ۴۴۰ نانومتر^{۱۹} و HPLC (۹) قابل اندازه گیری می‌باشد. گونه‌های مختلفی از باکتری‌ها توانایی تولید ریبوفلاوین را دارند از جمله کلستریدیوم استریوتیلیکوم، اما از این ارگانیسم به علت حساسیت زیاد به آهن نمی‌توان در صنعت استفاده کرد، همچنین کاندیدا ریبوفلاوین که به میزان ۶۰۰ mg/l تولید می‌کند اما این ارگانیسم نیز به علت حساسیت زیاد به آهن مناسب نیست. برای رسیدن به تولید ریبوفلاوین در *Bacillus subtilis* سنتز پورین FAD ناظم است و یک موتابسیون در فلاووکیناز است. یک آنالوگ ساختمانی ریبوفلاوین، رزوفلاوین برای گزینش *Bacillus subtilis* یافته که به مقدار فراوان ریبوفلاوین تولید

تولید شده از روش HPLC (مدل SERIES ۱۲۰۰ ALEGRIT) استفاده شد. فاز متحرک (Mobile phase) محلول آمونیوم استات و الكل با نسبت ۳۰:۷۰ و نسبت شاره (Flow rate) یک میلی لیتر در دقیقه بود. زمان بازدارندگی (Retention time) ۵-۶ دقیقه محاسبه گردید.^{۱۲} درنهایت داده‌ها با Anova Test بررسی و تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها

درمجموع ۳۲ سویه اسپوردار از ۱۲ مرحله نمونه برداری از ۳ منطقه مختلف شهر تهران جمع آوری گردید. نتایج آزمون‌های بیوشیمیایی و میکروبیولوژی نشان داد که ۱۰ سویه متعلق به جنس باسیلوس سوتیلیس و ۲ سویه نیز متعلق به جنس باسیلوس مگاتریوم بودند. نتیجه حاصل از شمارش کلنجی، برای سویه‌های هوازی اسپوردار حدود $10^{3.32} \times 10^4$ کلنی در هر گرم خاک و برای باسیلوس‌ها به صورت میانگین برای باسیلوس سوتیلیس حدود $10^{4.5} \times 10^5$ و باسیلوس مگاتریوم $10^{3.8} \times 10^1$ کلنی در یک گرم خاک بود. نمودار حاصل از HPLC برای تشخیص ریبوفلاوین نشان داد که زمان بازدارندگی (Retention Time) ریبوفلاوین استاندارد در محدوده ۵-۶ دقیقه و سطح زیر نمودار نمایانگر غلظت آن می‌باشد. مقایسه سطح زیر نمودارها نشان می‌دهد که غلظت ریبوفلاوین تولید شده توسط باسیلوس مگاتریوم نسبت به سویه باسیلوس سوتیلیس کمتر می‌باشد (نمودارهای ۱ تا ۴). نتایج حاصل از PCR و الکتروفورز ژن هدف برای تائید سویه باسیلوس سوتیلیس در شکل ۱ نشان داده شده است. جهت تعیین توالی محصول PCR به شرکت آرمنی شکرف فرستاده شد. نتیجه تعیین توالی را با استفاده از روش بلاست کردن و مقایسه با توالی‌های قطعه تکثیر یافته سویه موجود در بانک‌های اطلاعاتی متوجه شدیم سویه‌های 16SrRNA درصد شباهت ۹۹٪ بوده و نتایج نشان داد که بر اساس نتایج سویه بررسی شده مربوط به شاخه باکتریایی Firmicutes، رده Bacillales، راسته Bacillales و جنس Bacillus بوده است.

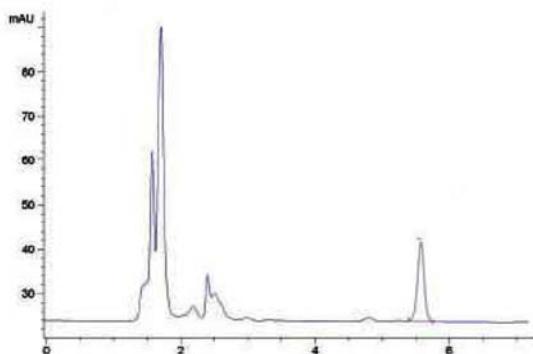
سویه استاندارد مورد استفاده قرار گرفت.

به‌منظور شناسایی مولکولی سویه‌های تولید شده ریبوفلاوین، ابتدا DNA ژنومی سویه‌ها با استفاده از کیت CinnaPure-DNA (Cell culture, Tissues, Gram Positive Bacteria and CSF) (سیناکلون، ایران) استخراج گردید. از پرایمرهای یونیورسال مورگان جهت تکثیر ژن 16S rRNA با توالی‌های معلوم و شامل

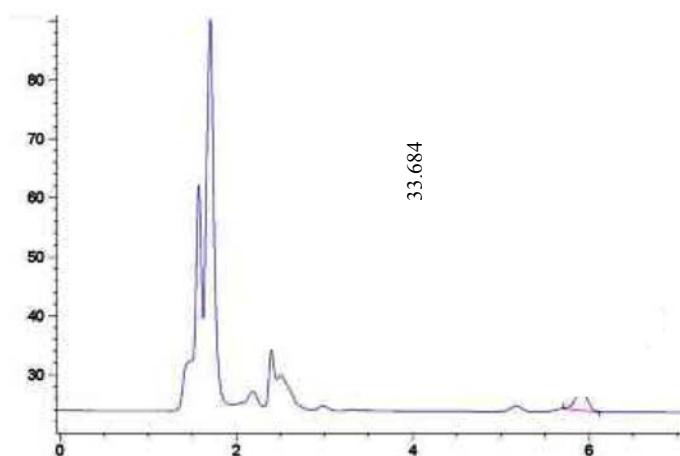

در سویه‌های باسیلوس TACCAAGGGTATCTAATCC-3' استفاده شد که طول قطعه حاصل از تکثیر ۲۸۲ bp بود. جهت تائید درجه خلوص DNA استخراج شده از دستگاه فتوسیومتر (Bio-Rad, USA) استفاده گردید. درنهایت، واکنش PCR به حجم نهایی ۲۵ میکرو لیتر شامل ۵/۵ میکرو لیتر ۵X PCR master mix (سیناکلون، ایران) حاوی (۰.۰۵ U/µl)، MgCl₂ (۰.۰۵ mM) و dNTPs (۰.۴ mM) میکرو لیتر از هر یک از پرایمرها به غلظت ۰/۸ میکرومولار، ۰/۷ میکرو لیتر از DNA الگو (۱۰ نانوگرم) و ۱۴ میکرو لیتر آب دیونیزه استریل با استفاده از گریدیانت ترموسایکلر (اپندورف، آلمان) برای ۳۵ سیکل به صورت زیر انجام گرفت: مرحله واسرشتگی در دمای ۹۵ درجه سلسیوس به مدت ۱ دقیقه، مرحله اتصال پرایمرها در ۵۵ درجه سلسیوس به مدت ۴۵ ثانیه و مرحله طویل سازی در ۷۲ درجه سلسیوس به مدت ۵۵ ثانیه. برای اطمینان از انجام واکنش زنجیر پلیمراز الکتروفورز بر روی ژل آگارز ۱٪ در شرایط ۱۰۰ ولت در بافر 1X TBE انجام و پس ازرنگ‌آمیزی با اتیدیوم بروماید، DNA در زیر نور (UV) در دستگاه Gel doc مشاهده و عکس‌برداری شد.

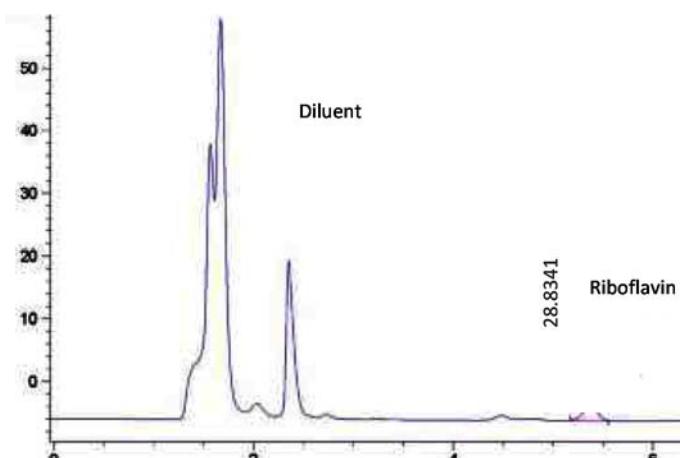
محیط کشت اختصاصی جهت تولید ریبوفلاوین با این ترکیبات ساخته و مورد استفاده قرار گرفت، این محیط شامل ترکیبات: ۲۵ گرم گلوکز، ۰/۶ گرم KH₂PO₄، ۰/۶ گرم MgSO₄، ۷H₂O و ۰/۶ گرم ZnSO₄ و ۱۰٪ بافر سدیم فسفات /۱ مولار با pH برابر ۷ می‌باشد که در آزمایشگاه ساخته شد. این محیط به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۳۰ درجه سانتی گراد، تحت شرایط تکآن‌های آرام با سرعت ۱۰۰ rpm در شرایط هوازی قرار داده شد. تولید ریبوفلاوین در محیط کشت براث بعد از ۴۸ ساعت مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت جلوگیری از اکسیداسیون ریبوفلاوین محیط‌های کشت در شرایط تاریکی نگهداری شدند. به‌منظور تشخیص ریبوفلاوین

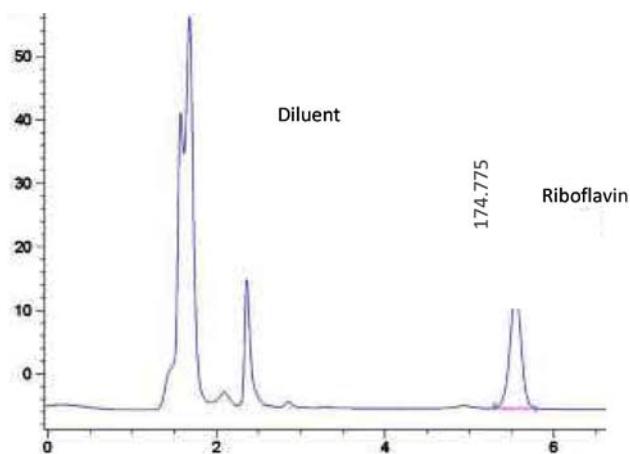
نمودار ۱: کروماتوگراف نمونه استاندارد ریبوфلاوین به روش HPLC (محور افقی میزان تولید ریبوفلاوین و محور عمودی رقت موردنظر تولید ریبوفلاوین)

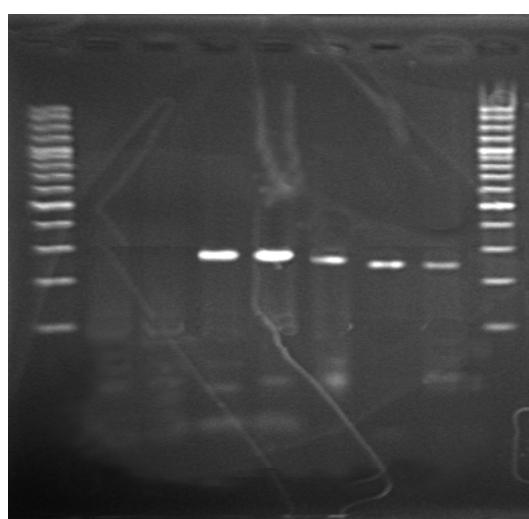
نمودار ۲: تولید ریبوفلاوین توسط سویه PTCC 1250 *Bacillus megaterium* (محور افقی میزان تولید ریبوفلاوین و محور عمودی رقت موردنظر تولید ریبوفلاوین)

نمودار ۳: تولید ریبوفلاوین توسط سویه *Bacillus megaterium* جدایشده از خاک پارک چینگلی (محور افقی میزان تولید ریبوفلاوین و محور عمودی رقت موردنظر تولید ریبوفلاوین)

نمودار ۴: تولید بیشترین میزان ریبوفلاوین توسط سویه پاسیلوس سوتیلیس جداشده از خاک پارک جنگلی چیتگر (محور افقی میزان تولید ریبوفلاوین و محور عمودی رقت مورد نظر تولید ریبوفلاوین)

شکل ۱: تصویر باند 16S rRNA با طول ۲۸۲ bp جهت شناسایی سویه *Bacillus subtilis* بر روی ژل آکاروز بعد از الکتروفورز

```

GTGCCAGCAGCGCGCGTAAACGGTAGGTGCCAAGCGTTGTCGGAAATTATT
GGCGCTAAAGGCTNGCAGGCAGGTTCCCTAACGCTGTATGTGAAGGCCCCCGG
CTCAACGGGGMGGGTCAATTGGAAACTGGGGAACTTGAAGTGCGAGAGAGGA
GAGTGGRAATTCCACAGGTGTAGCGGTGANATGCGTAGAGATGTGGAGGGACAC
CAGTGGCGAGAGGGCGACTCTCTGGTCTGTAACTGACGCTGAGGGAGCGAAAGC
GTGGGGAGCGAACAGGATTANATACCCCTGGTAGTCCACGCCGTAAACGAA

```

شکل ۲: تعیین توالی نوکلئوتیدی 16S rRNA باکتری *Bacillus subtilis* جداشده از خاک پارک چیتگر

بحث

ستتیک می‌تواند بر روی تولید ریبوفلاوین تأثیرگذار باشد. دلیل دیگری که بر روی تولید ریبوفلاوین می‌تواند مؤثر باشد منبع هیدروکربن مورداستفاده می‌باشد. همان طور که در مطالعه دانش آذری و همکارانش مطرح شده منبع هیدروکربن و محیط ستتیک می‌تواند بر روی تولید ریبوفلاوین توسط سویه‌ها بخصوص سویه‌های موردمطالعه در اینجا تأثیرگذار باشد. اختلاف کوچکی در میزان تولید ریبوفلاوین در بین باسیلوس سوتیلیس های به دست آمده از خاک‌های نمونه‌برداری شده وجود دارد که این اختلاف ($P > 0.05$) معنی‌دار نیست و می‌تواند تحت تأثیر شرایط استخراج باشد. زاراعان شهرکی و خسروی دارانی در سال ۱۳۹۲ در مقاله مروی نشان دادند که از میان ریزاسازواره‌های مختلف و متغیرهای عملیاتی، بهترین باکتری مولد پروپیونی باکتریوم فرئوونریجیئنی زیرگونه شرمانی بوده و مؤثرترین عوامل بر تولید ویتامین ب ۱۲ عبارت اند از نوع سوبسترا، عصاره مخمر، بتائین، یون کمالت، ۵۰ دی متیل بنزیمیدازول، pH و دما. به نظر می‌رسد آینده تحقیقات به سمت استفاده از کشت ناپیوسته خوراک دهی شده با سوبستراتی ارزان قیمت ملاس و نیز تولید هم زمان ویتامین ب ۱۲ و اسیدپروپیونیک در نوشیدنی‌های تخمیری صورت پذیرد. با این استراتژی هزینه استخراج ویتامین حذف خواهد شد.^{۱۶} در ضمن باسیلوس سوتیلیس به دست آمده ممکن است زیر تایپ‌هایی داشته باشد که در میزان تولید ریبوفلاوین تأثیر داشته باشند. همچنین Retention Time با مطالعه مقالات مختلف مشخص شده است که برای ریبوفلاوین بر اساس جنس فاز متحرک و ستون مورداستفاده متفاوت می‌باشد. در روش کار مطالعه حاضر از ستون C18 و فاز متحرک محلول امونیوم استات و الكل با نسبت ۷۰:۳۰ استفاده شد و Retention time ۵ تا ۶ دقیقه به دست آمد. نتایج نشان داد که میزان تولید ریبوفلاوین در بین سویه‌های باسیلوس مگاتریوم (استاندارد و بومی) و باسیلوس سوتیلیس اختلاف معنی‌داری ($P < 0.05$) وجود دارد بدین معنی که با وجود مهیا بودن شرایط تولید، توانایی باسیلوس سوتیلیس در تولید ریبوفلاوین بیشتر از سویه باسیلوس مگاتریوم بود. با توجه به پراکندگی‌های نمونه‌برداری و سویه‌های به دست آمده می‌توان این طور عنوان کرد که سویه غالب جنس باسیلوس در مناطق نمونه‌برداری شده به دست آمده از مطالعه Bower و همکاران^{۱۳}، سرعت رشد و تعداد اوپرون می‌تواند دلیلی بر تولید بیشتر ریبوفلاوین توسط باسیلوس سوتیلیس باشد. در مطالعه Bower، محققین نوعی باسیلوس سوتیلیس را طراحی نمودند که حاوی چندین کپی از اپرون بیوسنتیک ریبوفلاوین (اپرون rib) بود. لذا سرعت سنتز ریبوفلاوین در این سویه سنتزی طراحی شده در مقایسه با سویه تیپ وحشی بیشتر بود.^{۱۴} از دیگر عوامل مهم و مؤثر در تولید ریبوفلاوین منبع هیدروکربنی مورداستفاده می‌باشد. دانش آذری و همکارانشان^{۱۵} نشان دادند که منبع هیدروکربن و ترکیبات موجود در محیط‌های

نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌های به دست آمده، باسیلوس سوتیلیس سرعت رشد بیشتری داشته و میزان بیشتری ریبوفلاوین تولید می‌نماید، و به عنوان سویه غالب تولیدکننده ریبوفلاوین در خاک‌های نمونه‌برداری شده بود.

در این مطالعه جنس غالب در مناطق نمونه‌برداری باسیلوس سوتیلیس بود. در صنعت برای تولید انبوه ریبوفلاوین از ارگانیسم‌های زیادی از جمله؛ *Ashbya gossypii*، کاندیلا/قاماتا، مخمرها و باسیلوس سوتیلیس استفاده می‌شود.^{۱۶} میزان ریبوفلاوین تولیدشده توسط سویه‌های جدا شده از خاک و سویه استاندارد با روش HPLC سنجیده شد. برای اطمینان از صحت عملکرد روش طراحی شده، تکرار پذیری نتایج و CV کار با استفاده از استانداردهای تهیه شده و با دستگاه دیگر HPLC خوانده شده که برای کنترل کار خود استفاده کردیم. CV روش کار ۱۰/۶۴٪ محاسبه گردید که برای کار تحقیقاتی مناسب می‌باشد. همچنین با مطالعه مقالات مختلف مشخص شده است که Retention Time برای ریبوفلاوین بر اساس جنس فاز متحرک و ستون مورداستفاده متفاوت می‌باشد. در روش کار مطالعه حاضر از ستون C18 و فاز متحرک محلول امونیوم استات و الكل با نسبت ۷۰:۳۰ استفاده شد و Retention time ۵ تا ۶ دقیقه به دست آمد. نتایج نشان داد که میزان تولید ریبوفلاوین در بین سویه‌های باسیلوس مگاتریوم (استاندارد و بومی) و باسیلوس سوتیلیس اختلاف معنی‌داری (۰.۰۵) وجود دارد بدین معنی که با وجود مهیا بودن شرایط تولید، توانایی باسیلوس سوتیلیس در تولید ریبوفلاوین بیشتر از سویه باسیلوس مگاتریوم بود. با توجه به پراکندگی‌های نمونه‌برداری و سویه‌های به دست آمده می‌توان این طور عنوان کرد که سویه غالب جنس باسیلوس در مناطق نمونه‌برداری شده به دست آمده از مطالعه Bower و همکاران^{۱۳}، سرعت رشد و تعداد اوپرون می‌تواند دلیلی بر تولید بیشتر ریبوفلاوین توسط باسیلوس سوتیلیس باشد. در مطالعه Bower، محققین نوعی باسیلوس سوتیلیس را طراحی نمودند که حاوی چندین کپی از اپرون بیوسنتیک ریبوفلاوین (اپرون rib) بود. لذا سرعت سنتز ریبوفلاوین در این سویه سنتزی طراحی شده در مقایسه با سویه تیپ وحشی بیشتر بود.^{۱۴} از دیگر عوامل مهم و مؤثر در تولید ریبوفلاوین منبع هیدروکربنی مورداستفاده می‌باشد. دانش آذری و همکارانشان^{۱۵} نشان دادند که منبع هیدروکربن و ترکیبات موجود در محیط‌های

ملاحظات اخلاقی

کلیه اقدامات جهت رعایت اخلاق در تهیه و استفاده از اطلاعات مقالات دیگر جهت به کارگیری در پژوهش فعلی توسط نویسنده‌گان اتخاذ گردید. این مقاله کد اخلاقی ندارد.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله تمامی مؤلفین از مدیریت و کارکنان گروه میکروبیولوژی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال تقدیر و تشکر می‌نمایند.

References

- Clarke M, Ward M, Strain JJ, Hoey L, Dickey W, McNulty H. B-vitamins and bone in health and disease: The current evidence. *Proc Nutr Soc*. 2014; 73: 330–339.
- Van Meurs JBJ, Dhonukshe-Rutten RAM, Pluijm SMF, van der Klift M, de Jonge R, Lindemans J. Homocysteine levels and the risk of osteoporotic fracture. *N Engl J Med*. 2004; 350: 2033-2041.
- De Groot CP. Vitamin B 12, folate, homocysteine, and bone health in adults and elderly people: a systematic review with meta-analyses. *J Nutr Metab*. 2013; 486:186.
- Matte JJ, Guay F, Girard CL. Bioavailability of vitamin B 12 in cows' milk. *British J Nutr*. 2012; 14;107(01):61-6.
- Carmel R, Green R, Rosenblatt DS, Watkins D. Update on cobalamin, folate, and homocysteine. *ASH Education Program Book*. 2003(1):62-81.
- Kanis JA, Johnell O. Requirements for DXA for the management of osteoporosis in Europe. *Osteoporosis Int*. 2005 ;16(3):229-38.
- Zatalia SR, Sanusi H. The role of antioxidants in the pathophysiology, complications and management of diabetes mellitus. *Acta Med Indones*. 2013; 45(2); 141-147.
- Brun PJ, Yang KJ, Lee SA, Yuen JJ, Blaner WS. Retinoids: Potent regulators of metabolism. *Biofactors*. 2013; 39(2): 151-163.
- Raghaw, R. Metabolic balancing acts of vitamin A in type-2 diabetes and obesity. *World J Diabetes*. 2012; 3(10): 174-177.
- Polidori MC, Mecocci P, Stahl W, Parente B, Cecchetti R, Cherubini A, et al. Plasma levels of lipophilic antioxidants in very old patients with type 2 diabetes. *Diabetes Metab. Res Rev*, 2000; 16(1): 15-19.
- Macdonald HM, McGuigan FE, Fraser WD, Ralston SA, Reid SH. Methylene tetrahydrofolate reductase polymorphism interacts with riboflavin intake to influence bone mineral density. *Bone*. 2004; 35: 957–964.
- Fratoni V, Brandi ML. B Vitamins, Homocysteine and Bone Health. *Nutrients*. 2015; 7: 2176-2192.
- Bower S, Perkins J, Yocom RR, Serror P, Sorokin A, Rahaim P, et al. 1995. Cloning and characterization of the *Bacillus subtilis* *birA* gene encoding a repressor of the biotin operon. *J Bacteriol*. 1995; 177:2572–75.
- Perkins JB, Pero J. Vitamin biosynthesis. In *Bacillus subtilis and Its Closest Relatives*. American Society of Microbiology 2002 : 271-286.
- Daneshazari R, Roayaei M, Najafzadeh H. Isolation and identification of a riboflavin producer yeast from Nectarine. *Biol J Microorganism*. 2014 ;3(10):27-36.
- Shahraki Z, Khosravi Darani S, Khosravi Darani K. effective factor on microbial production of vitamin B12. 21st science & food industry international congress. Shiraz. Shiraz university. 2013 http://www.civilica.com/Paper-NCFOODI21-NCFOODI21_1145.html.